

معاونت دانشجویی
مرکز مشاوره دانشگاه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دفتر مشاوره و سلامت

حقایق
درباره مواد

SHARE FACTS
ON DRUGS

Save lives

با اشتراک گذاشتن حقایق درباره مواد
مخدر زندگی انسان‌ها را نجات دهید

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ < ۵ تیرماه ۱۴۰۰ < روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد Facts About Drugs

**SHARE FACTS
ON DRUGS**

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۲

مقدمه

مجمع عمومی سازمان ملل متحد (UN) ۲۶ ژوئن مصادف با ۵ تیر ماه را روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر نام گذاری کرده است. دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد (UNODC) شعار این روز را در سال ۲۰۲۱ میلادی "**حقایق درباره مواد مخدر را به اشتراک بگذاریم، تا زندگی انسان‌ها را نجات دهیم**" انتخاب کرده است.

هدف از انتخاب این شعار مقابله با انتشار اطلاعات نادرست و اشتراک گذاری حقایق مستند با رویکرد علمی می‌باشد که با موضع‌گیری قاطعانه در برابر اطلاعات نادرست و منابع نامعتبر، تمامی افراد را به پذیرش نقش خود در آگاهی بخشی و تقویت مسئولیت اجتماعی دعوت می‌نماید، در ادامه به چند باور رایج و حقایق درباره مواد اشاره می‌شود.

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

SHARE FACTS
ON DRUGS

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۳

باور رایج مواد زنان و مردان را به طور یکسان تحت تاثیر قرار می دهد!

حقیقت این است که مواد، زنان و مردان را به طور متفاوتی تحت تاثیر قرار می دهد.

سوخت و ساز و جذب مواد روان گردان در زنان متفاوت از مردان است. زنان مصرف کننده مواد نسبت به زنان عادی به طور متوسط بیشتر در معرض ابتلا به بیماری هایی مانند ایدز هستند.

دسترسی زنان مصرف کننده مواد به خدمات بهداشتی به طور کلی محدودتر است. از هر ۳ نفر مصرف کننده مواد، ۱ نفر زن است و ۱ نفر از هر ۵ نفری که تحت درمان اعتیاد قرار دارند زن است.

علاوه بر آن نسبت زنان زندانی به دلیل ارتکاب جرائم مرتبط با مواد بیشتر از مردان است. در نهایت، زنان دو برابر مردان از بدنامی و تبعیض های مرتبط با مواد رنج می برند.

بنابراین در برنامه های پیشگیری و درمانی باید به نیازهای زنان مصرف کننده مواد از جمله امکانات درمانی، خدمات بهداشتی و حمایت های اجتماعی توجه ویژه ای شود.

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد Facts About Drugs

**SHARE FACTS
ON DRUGS**

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۴

باور رایج

اکثریت مردم جهان مواد مصرف می کنند!

حقیقت این است که

اکثریت مردم جهان مواد مصرف نمی کنند.

طبق گزارش سازمان جهانی دارو در سال ۲۰۱۹، تعداد افراد مصرف کننده مواد به ۲۷۱ میلیون نفر رسیده است که ۵/۵ درصد افراد را تشکیل می دهند که از میان آنها ۳۵ میلیون نفر از افراد مصرف کننده مواد به خدمات درمانی نیاز دارند. اگرچه بیشتر جامعه مصرف کنندگان را جوانان تشکیل می دهند. حتی در مورد کانابیس (که بیشترین میزان مصرف را در میان جوانان دارد) فقط چند کشور گزارش کردند که بیش از ۳۰ درصد جوانان شان در یک سال گذشته کانابیس مصرف کرده اند. افرادی که مواد مصرف می کنند و یا اختلالات مرتبط با مصرف مواد دارند از انواع مختلفی از بیماری های شدید جسمانی با پیامدهای ناگوار اجتماعی رنج می برند.

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

SHARE FACTS
ON DRUGS

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۵

باور رایج

افراد به دلیل انتخاب اشتباه به مواد وابسته شده‌اند.

حقیقت این است که

وابستگی به مواد یک موضوع چند عاملی است.

بر اساس شواهد و مستندات علمی وابستگی به مواد یک موضوع چند عاملی در حوزه سلامت است.

این بدان معنی است که عوامل چندگانه‌ای در افزایش احتمال گرایش به مصرف مواد و یا شروع اختلالات وابسته به آن نقش دارند.

بیشتر این عوامل خارج از کنترل فرد هستند و با مواردی همچون عوامل ژنتیکی، سلامت روان یا عوامل محیطی مرتبط هستند (به عنوان مثال استرس‌ها و یا رویدادهای آسیب رسان ناشی از زندگی در مناطق خشونت‌آمیز یا حاشیه نشین و مشکلات خانوادگی).

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

**SHARE FACTS
ON DRUGS**

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۶

باور رایج

استفاده از داروهای روان‌گردان به صورت تفریحی بی‌خطر است!

حقیقت این است که

استفاده از داروهای روان‌گردان به صورت

تفریحی خطرناک است.

همانند سایر داروها، داروهای روان‌گردان نیازمند تجویز از طرف پزشک هستند. این بدان معنی است که بیمار مطمئن شود استفاده از دارو برای او بی‌خطر است و از عوارض جانبی آن با خبر و مطلع گردد. چون استفاده غیر قانونی از داروهای روان‌گردان به عنوان مثال بدون نسخه پزشک یا خارج از تجویز پزشک، خطرناک می‌باشد و می‌تواند باعث مشکلات جدی برای سلامتی فرد شود و باید همواره از آن اجتناب کرد.

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

SHARE FACTS
ON DRUGS

Save lives

UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۷

باور رایج

پیشگیری از مصرف مواد و رفتارهای پرخطر قبل از تولد نمی‌شود!

حقیقت این است که

پیشگیری از مصرف مواد و رفتارهای پرخطر

می‌تواند حتی قبل از تولد آغاز شود.

بیشتر راهبردهای پیشگیرانه اجرا شده در جهان نوجوانان را هدف قرار می‌دهند چون در بیشتر کشورها افراد در سن نوجوانی مصرف مواد را شروع می‌کنند. شروع مصرف مواد به احتمال بسیار زیاد در نتیجه آسیب‌پذیری، فردی و محیطی در سنین خیلی پایین ایجاد می‌شود.

استانداردهای بین‌المللی که در مورد پیشگیری از مصرف مواد توسط دفتر مبارزه با جرایم و مواد ملل متحد (UNODC) و سازمان بهداشت جهانی (WHO) تهیه شده است، تدابیر زیادی را در دوران بارداری، هنگام زایمان و در مورد کودکان کم سن و سال که قابلیت اجرا دارند تدوین کرده و مشخص شده است که برنامه‌های پیشگیری موجب کاهش مصرف مواد می‌شوند و رفتارهای پرخطر در نوجوانی و بزرگسالی می‌شود.

باور رایج

محکومیت و مجازات برای افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد

موثرتر از ارائه خدمات درمانی به آنها است!

حقیقت این است که

ارائه خدمات درمانی برای افراد مبتلا به اختلالات مصرف

مواد موثرتر از محکومیت یا مجازات آنها است.

اختلالات مصرف مواد چند عاملی هستند. به بیان دقیق تر، همانند دیگر بیماری ها، این اختلالات را نیز می توان به طور اثربخش تری فقط از طریق درمان دارویی، مراقبت های بهداشتی و حمایت های اجتماعی که در یک بافت و نظام بهداشتی ارائه می شوند، مورد توجه قرار داد. درمان اختلالات مواد مبتنی بر شواهد و داوطلبانه، در کاهش مصرف مواد، کاهش جرم و تکرار جرم اثربخش و از عدم دریافت درمان و زندان کم هزینه تر است. علاوه بر این، حق سلامتی و بهداشت یکی از اصول حقوق بشر است و بنابراین افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد حتی وقتی درگیر مسائل قانونی هستند، حق مراقبت را از دست نمی دهند، در واقع درمان و مراقبت به عنوان رویکرد جایگزین نسبت به محکومیت و مجازات توصیه شده است.

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

SHARE FACTS
ON DRUGS

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

**SHARE FACTS
ON DRUGS**

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

باور رایج

افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد درمان پذیر نیستند!

حقیقت این است که

افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد قابل درمان هستند.

وابستگی به مواد غالباً بیماری مزمن و برگشت پذیر است به طوری که با تغییراتی در نحوه عملکردهای مغزی مشخص می شود و زمان طولانی پایدار می ماند. بنابراین حتی برای افرادی که تحت درمان هستند عود یا لغزش قابل انتظار است و نباید به عنوان شکست در درمان محسوب شود. در عوض، باید مدیریت عود یا لغزش احتمالی را به عنوان جزء مهم و طبیعی خدمات درمانی در افراد مبتلا به مصرف مواد در نظر گرفت. تحقیقات نشان داده است افراد مبتلا به اختلالات مصرف مواد در صورتی که به درمان مبتنی بر شواهد و داوطلبانه، مراقبت های بهداشتی و حمایت های اجتماعی دسترسی داشته باشند، می توانند به زندگی سالم و اجتماعی خود ادامه دهند.

باور رایج؟

حقیقت!

حقایق درباره مواد

Facts About Drugs

SHARE FACTS
ON DRUGS

Save lives

۲۶ ژوئن ۲۰۲۱ - ۵ تیرماه ۱۴۰۰
روز جهانی مبارزه با مصرف و قاچاق مواد مخدر

۱۰

باور رایج

مرگ‌های ناشی از مصرف بیش از اندازه مواد قابل پیشگیری نیستند!

حقیقت این است که

مرگ‌های ناشی از مصرف بیش از اندازه مواد

قابل پیشگیری هستند.

هر ساله بیش از ۵۰۰ هزار مرگ ناشی از مصرف مواد در دنیا، به علت مصرف مواد افیونی رخ می‌دهد. درمان مبتنی بر شواهد از جمله روش‌های دارو درمانی (مانند متادون و بوپرنورفین) و حمایت‌های روانی اجتماعی، راهبردهای پیشگیرانه اثربخشی در برابر مصرف بیش از اندازه مواد افیونی است. علاوه بر این نالوکسن، یک داروی ضد مواد افیونی و ارزان قیمت بدون عوارض داروهای روان گردان است که در کاهش مرگ‌های ناشی از مصرف بیش از اندازه مواد افیونی اثربخش است حتی ارائه آن توسط اولین فرد مواجهه شونده با فردی که مصرف بیش از حد مواد را داشته از جمله (مامور پلیس، خانواده و دوستان) در صورتیکه آموزش دیده باشند در پیشگیری از مرگ موثر است.

ترجمه: فاطمه فلاحي

سوپروایزر مشاوره تلفنی مرکز مشاوره دانشگاه تهران

منبع: <https://www.unodc.org/drugs/en/quiz.html#R481930-496bE532>

طراحی گرافیک: [@montazeri.artwork](https://www.instagram.com/montazeri.artwork)